

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตาย ในพุทธปรัชญาเถรวาทกับกฤษฎมูรติ
ผู้วิจัย	: พระมหาสาธิต จิตฺตมฺโม (จันทะคาม)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูภาวนาโพธิคุณ, ดร. พธ.บ. (ศาสนา), M.A. (Phil), M.A. (Pol.Sc.), M.Phil, Ph.D. (Phil.). : ผศ.ดร. โสวิทย์ บำรุงศักดิ์ ป.ธ.๗, พธ.บ. (ปรัชญา), M.A. (Bud.), พธ.ด(พระพุทธศาสนา) : ผศ.ดร. สุวิน ทองปิ่น พธ.บ. (ปรัชญา), M.A. (Phil.), Ph.D. (Phil.).
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตายในพุทธปรัชญาเถรวาท เพื่อศึกษามโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตายของกฤษฎมูรติ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตายของพุทธปรัชญาเถรวาทกับกฤษฎมูรติ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยศึกษาจากพระไตรปิฎก คัมภีร์พระพุทธศาสนา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเปรียบเทียบ เเงวิเคราะห้

ผลการวิจัยพบว่า พุทธปรัชญาเถรวาท มองความจริงของชีวิตทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรม คือ กายและจิต ทั้งสองสิ่งเป็นสภาพความจริงแท้เช่นเดียวกัน แต่อยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามกฎไตรลักษณ์ คือเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ไม่มีสิ่งใดเป็นสารัตถะ การเปลี่ยนแปลงของกายและจิตเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นกับมนุษย์อยู่ตลอดเวลา โดยหลักใหญ่พุทธปรัชญาเถรวาทได้แบ่งความตายออกเป็นสองชนิด คือ ความตายที่สิ้นสุดของร่างกายและจิตใจในภพชาติหนึ่ง เรียกว่าชีวิตินทรีย์ หากมีกิเลสอยู่ก็เป็นเชื้อแห่งปัจจัยให้เกิดความสืบเนื่องของชีวิตแห่งภพชาติอื่นต่อไป เพราะจิตมีสภาวะที่เกิดดับต่อเนื่องกันไปโดยสัมพันธ์กับรูปที่มีลักษณะเกิดดับตามเหตุปัจจัยที่มีอยู่ และความตายชนิดที่สอง คือ ความดับไปแห่งรูปนามทุกขณะแห่งสังขารธรรมนั้บครั้งไม่ถ่วงในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เรียกว่า ขณิกมรณะ

ดังนั้น ในพุทธปรัชญาเถรวาทจึงให้ความหมายของความตายที่เป็นบทสรุปที่ครอบคลุมทั้งในมิติของชีวิตในโลกปรากฏการณ์และมิติที่พ้นไปจากโลกปรากฏการณ์

ส่วนการศึกษามโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตายในทัศนะของกฤษฎมูรติ ทำให้ทราบถึงความตายทางกายภาพซึ่งเป็นสิ่งที่กฤษฎมูรติเห็นว่าเป็นความจริงหนึ่งเพราะเป็นสิ่งที่ประจักษ์อย่างเด่นชัด แต่เขาไม่เห็นด้วยกับบทสรุปที่นิยามความหมายของชีวิตและความตายไว้อย่างตายตัว เห็นว่าชีวิตมนุษย์มีการเคลื่อนไหวในความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่ว่ามนุษย์จะมีคติความเชื่อแบบวัตถุนิยม หรือแบบจิตนิยม แต่ละรูปแบบล้วนเป็นความสับสนเนื่องของจิตที่ความคิดสร้างขึ้น การเข้าใจชีวิตและความตายด้วยบทสรุป ทฤษฎีความเชื่อต่างๆ ไม่สามารถทำให้มนุษย์เป็นอิสระจากความกลัวได้อย่างแท้จริง ชีวิตและความตายมิใช่สองสิ่งที่แยกจากกันได้

เมื่อนำทั้งสองแนวคิดมาเปรียบเทียบกัน จะเห็นว่า พุทธปรัชญาเถรวาท และกฤษฎมูรติเห็นเหมือนกัน คือ ชีวิตมนุษย์ มีการเคลื่อนไหวในความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทัศนะที่ต่างกัน คือ กฤษฎมูรติ เห็นว่าความตาย เป็นการสิ้นสุดของความคิด ยุติความสับสนเนื่องของความคิด เรียกว่า การตาย ส่วนพุทธปรัชญาเถรวาท การตาย เป็นการดับลงของขันธ ๕ และความดับไปแห่งรูปนามทุกขณะแห่งสังขารธรรมนับครั้งไม่ถ้วน แต่กฤษฎมูรติไม่เห็นด้วยกับแนวคิดการเวียนว่ายตายเกิด เนื่องจากกฤษฎมูรติเห็นว่าบทสรุป ทฤษฎีเหล่านี้เป็นเพียงเหตุผลซับซ้อนโดยความคิด ไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่กำลังเป็นอยู่ โดยภาพรวมมโนทัศน์เรื่องชีวิตและความตายในพุทธปรัชญาเถรวาทตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎไตรลักษณ์ ซึ่งทำให้เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตามกฎไตรลักษณ์ ถึงขั้นเลखความเป็นตัวตน หรือเลखความเห็นแก่ตัวอย่างแท้จริง ส่วนไตรลักษณ์เรื่องชีวิตและความตายของกฤษฎมูรติตั้งอยู่บนพื้นฐานของอัตตา ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในทุก ๆ ด้านที่เชื่อมโยงอยู่กับอัตตา และยังไม่ถึงขั้นเลखความเป็นตัวตน

Thesis Title : A Comparative Study The Concept of Life and Death in
Theravāda Buddhist Philosophy and Krishnamurti

Researcher : Phramaha Sathit Thitadhammo (Chantakham)

Degree : Master of Arts (Philosophy)

Thesis Supervisory Committees

Date of Graduation : March 28, 2013

: Phrakrubhavanabodhikun B.A., M.A. (Phil.), M.A. (Pol. Sc.),
M. Phil., Ph.D. (Phil.)

: Assist. Prof. Dr. Sowit Bamrungphak, Pali VII, B.A. (Phil.),
M.A. (Bud.), Ph.D. (Bud.)

: Assist. Prof. Dr. Suvin Thongpan B.A. (Phil.), M.A. (Phil.), Ph.D.
(Phil.)

ABSTRACT

This research covered three main purposes: (1) to study the view on life and death in Theravāda Buddhist philosophy, (2) to study the view on life and death in Krishnamurti, and (3) to study comparatively the view on life and death in Theravāda Buddhist philosophy and Krishnamurti. This was a documentary research that collected all data from Tipitaka, Buddhist books, academic document and the related researches, and then, took all collected data into the analytical comparison.

A result of this study was found that Theravāda Buddhist philosophy had the view on the truth of life both in a concrete and abstract meaning, i.e. a body and mind. Both of them were true in life but they were in the changing process of Three Characteristics: arising, existing and disappearing. There was no matter in those things. The change of a body and mind had to arise in human beings all times. Generally, Theravāda Buddhist philosophy divided death into two types. The first was the death of a body and mind in each existence, actually called ‘Jivitintriya’. If life was not pure from defilement, it would appear again in the next existence. This was so because mind had the state of continuous arising

and falling that was related to the form's arising and falling according to its elements. The second was the death of form and mind in every minute of phenomena while a person was alive. This was called 'Khanika-marana'. Thus, Theravāda Buddhist philosophy gave the death the definition covering both the concept of life in the mundane world and that in the supramundane world.

A study of the concept of life and death in Krishnamurti was found that physical death, Krishnamurti said, was one of truths because it was clearly visible. However, he did not agree with the conclusion of the unchangeable definition of life and death. He gave his view that human life moved continuously with the condition of the relation and change both in materialism and idealism. Each form of life was the continuity of mind. To understand life and death clearly with the conclusion, theories, and beliefs could not make human beings absolutely free from fearing. Life and death was two things that could be separated from each other.

When two concepts were taken into the comparison, it was found that Theravāda Buddhist philosophy and Krishnamurti had the same view on life and death. According to them, human life was moveable with its relating and changeable aspect all times. However, they had some different view of life and death. Krishnamurti showed the view that death was an end of thinking, and the stop of thinking, basically called 'death'. On the contrary, according to Theravāda Buddhist philosophy, death was an end of five aggregates and the end of form and mind in every minute of formation without limitation. Krishnamurti denied this Buddhist view on rebirth because Krishnamurti believed that this Buddhist concept was only a reason of the complex thoughts but it was not true in the present. Thus, the view on life and death in Theravāda Buddhist philosophy was clearly in Three Characteristics through crossing the self-attraction and selfishness. However, Three Characteristics in life and death according to Krishnamurti stressed on self that gave clearly understanding the human life in all aspects relating to self and attraction to self.